

KANALBYEN VED LILLEBÆLT

Arkitektonisk mangfoldighed i FredericiaC - et inspirationshæfte

FredericiaC

Arkitektonisk mangfoldighed i FredericiaC - et inspirationshæfte

Denne publikation er udarbejdet af FredericiaC P/S i samarbejde med Tegnestuen Vandkunsten A/S med ønsket om at inspirere og opnå arkitektonisk mangfoldighed i FredericiaC - Kanalbyen ved Lillebælt.

Alle rettigheder forbeholdes. Kopiering og videredistribuering af inspirationshæftet i dets helhed kan dog ske uden samtykke.

Inspirationshæftet kan hentes på www.fredericiac.dk

FredericiaC P/S er et partnerskab etableret af Fredericia Kommune og Realdania By & Byg A/S. FredericiaC har til formål at udvikle, planlægge, byggemodne det nedlagte industriareal langs havnen i Fredericia. FredericiaC's formål er således at udvikle en ny blandet og attraktiv bydel med plads til boliger, erhverv, butikker og offentlige eller kulturelle funktioner.

FredericiaC

Kvalitetsprogram – Inspirationshæfte

FredericiaC er et markant og ambitiøst byudviklingsprojekt med visionen om at skabe en unik og moderne bydel, der åbner Fredericia mod Lillebælt og samtidig respekterer Fredericias unikke historie og bystruktur.

For at tydeliggøre visionen er der udarbejdet et kvalitetsprogram med det formål at fastholde og sikre realisering af FredericiaC som en bydel af høj kvalitet. Kvalitetsprogrammet består af meget få konkrete løsningskrav til byggeriet og afleveringskrav til skitseprojektet, men til gengæld en række funktions- og proceskrav, der er formuleret som konkrete kvalitetsmål.

Hvor kvalitetsprogrammet omhandler de overordnede mål for bebyggelser, er nærværende inspirationshæfte udarbejdet som et supplement og en vejviser til at gennemtænke og indbygge en række umiddelbare og praktiske kvaliteter i det enkelte byggeri. Kvaliteter, der vil medvirke til at gøre byggeriet unikt og løfte kvaliteten for de nye beboere i det enkelte byggeri og for bydelen som helhed.

Inspirationshæftet

Bydelens karakter og værdier opnås igennem et bevidst valg af funktioner, former, farver og materialer i den nye bebyggelse. Formålet med dette hæfte er derfor at give alle bygherrer inspiration til at arbejde med variation og mangfoldighed i det arkitektoniske udtryk, når de enkelte bygninger skal projekteres.

Stillingtagen til de beskrevne kvaliteter i inspirationshæftet vil medvirke til at underbygge større kvaliteter og nuancer i skitseprojekter.

Hæftets intention er ikke at diktere en bestemt arkitektur, men at inspirere til at indtænke bygningsmæssige og bymæssige kvaliteter der vil medvirke til at højne kvaliteten i det enkelte produkt. Inspirationen er sammenfattet i 10 dogmer med tilhørende beskrivelser og illustrationer.

Indhold

1	Variation i byggeriet	side 4
2	Åbninger i facaden	side 6
3	Kvalitet i udearealer	side 8
4	Husets kantzoner	side 10
5	Sammenhæng i facadematerialer	side 12
6	Ornamentik	side 14
7	Altaner og Karnapper	side 16
8	Adgange og indgange	side 18
9	Aktive tage	side 20
10	Forening med byrummet	side 22

VARIATION I BYGGERIET

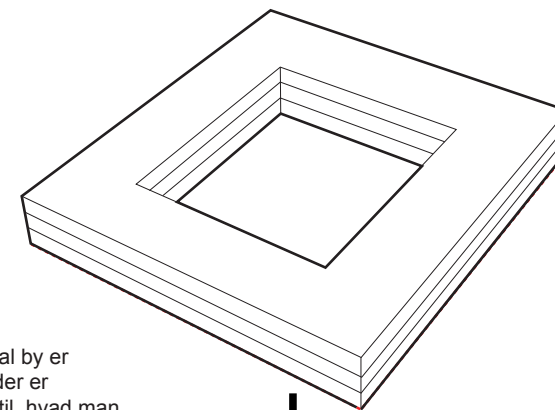

Naturligt sammenhængende bymiljø, hvor det enkelte byggeri forholder sig til og adskiller sig fra nabobebyggelse.

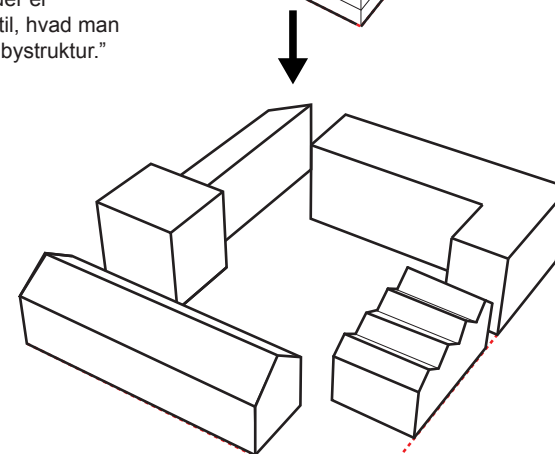
VARIATION I BYGGERIET

Bygningerne inden for det enkelte byggefelt og den enkelte karré skal fremstå varieret gennem brug af forskellige virkemidler. Virkemidler i form af valg af facademateriale, bygningstypologi, lodrette eller vandrette opdelinger, højde og taghældning, bygningsudskæring, fremskydning eller tilbagetrækning af dele af bebyggelsen, begrønning eller gennem en blanding af anvendelser.

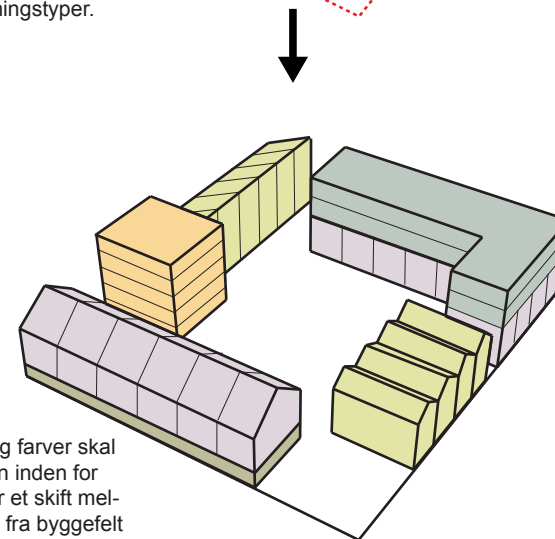
For at opnå et naturligt og sammenhængende bymiljø skal det enkelte byggeri forholde sig til sammenhængen med nabobebyggelse og medvirke til at skabe en rytme i højder, taghældninger, tilbagetrækning eller udkræninger. En rytme, der vil medvirke til at give bydelen et harmonisk udtryk langs gader og pladser.

I det meste af den nye kanal by er det karréen som typologi, der er udgangspunktet svarende til, hvad man ser i Fredericias historiske bystruktur.”

Karréen inddeles i mindre volumener og varieres af bolig- eller bygningstyper.

Bebyggelsens materialer og farver skal variere i forhold til hinanden inden for hvert byggefelt, så der sker et skift mellem karréens bygninger og fra byggefelt til byggefelt.

ÅBNINGER I FACADEN

Brugen af porte giver en naturlig afgrænsning af bebyggelsens private rum. Samtidig medvirker porte til at åbne gårdrummet mod de omkringliggende gader. Med åbninger og porte skabes der samtidig mulighed for offentlig passage gennem bebyggelsen. Porte og åbninger i bebyggelsen kan samtidig medvirke til at understrege et skift i bebyggelsen eller typologien eller bryde facadelinjen.

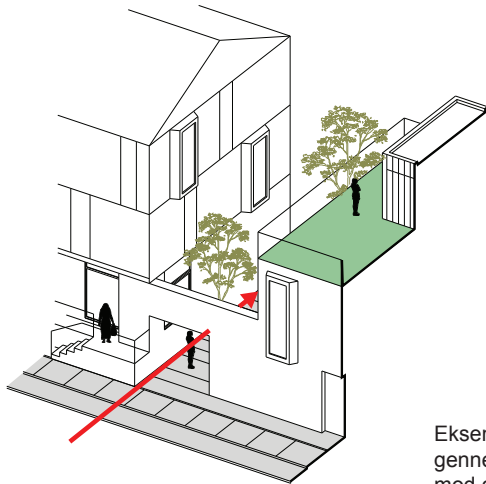
Åbninger i bebyggelsen bør udformes, så der skabes et godt mikroklima og dermed bedre opholdsforhold. I forbindelse med portene kan der etableres opgange til boliger eller nedgange til parkering, fællesrum eller servicearealer.

Punktvis fremskydninger og tilbagetrækninger er samtidig et af virkemidlerne til at skabe oplevelser i øjenhøjde. I kombination med hverdagsfunktioner som indgangspartier, cykelparkering og posthåndtering opstår der et naturligt mødested, som medvirker til at understøtte livet i byrummet.

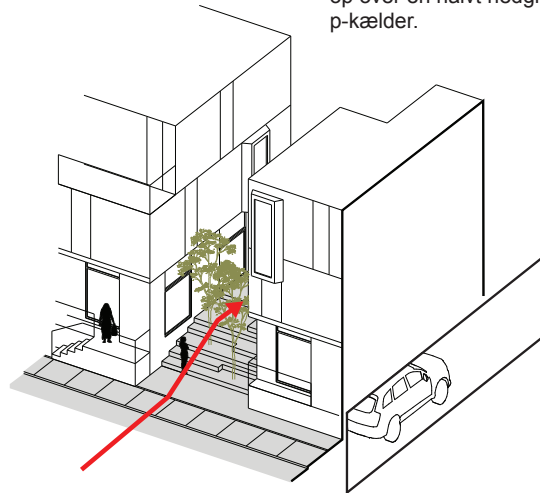

Karréernes bebyggelse åbnes op gennem porte, små passager og mure med små "smuthuller". De uformelle passager danner et sekundært netværk af bevægelser gennem området.

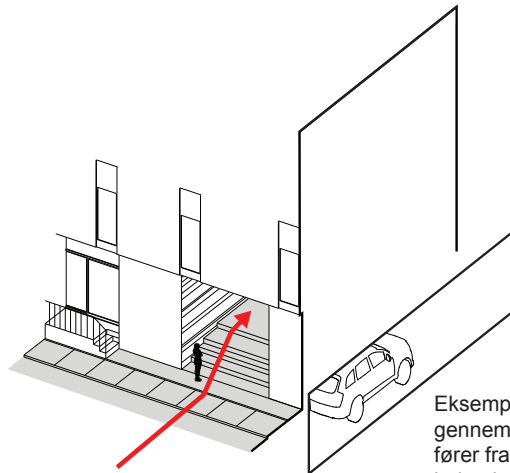
ÅBNINGER I FACADEN

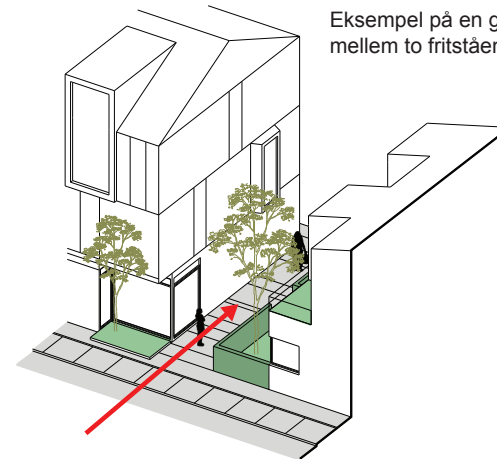
Eksempel på åbning i karréen gennem en mur, der afgrænser mod de omkringliggende veje.

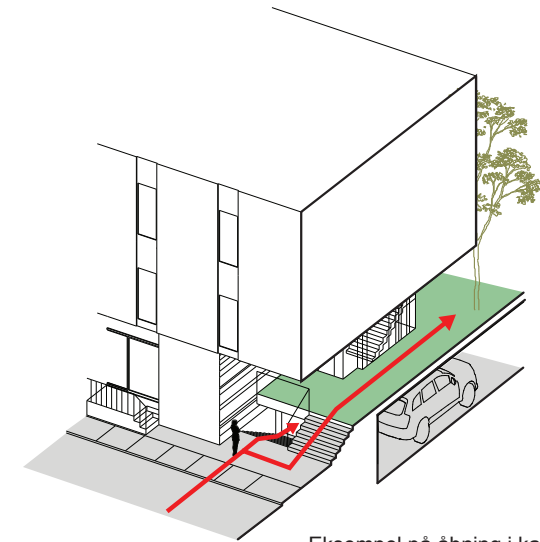
Eksempel på åbning i karréen med et trappeanlæg, der fører op over en halvt nedgravet p-kælder.

Eksempel på åbning i karréen gennem port med trapper, der fører fra gaderummene op i det halvprivate gårdrum.

Eksempel på en grøn passage mellem to fritstående bygninger.

Eksempel på åbning i karréen med et trappeanlæg, der leder ind til gårdrummet og ned til parkeringsanlæg.

KVALITET I UDEAREALER

3

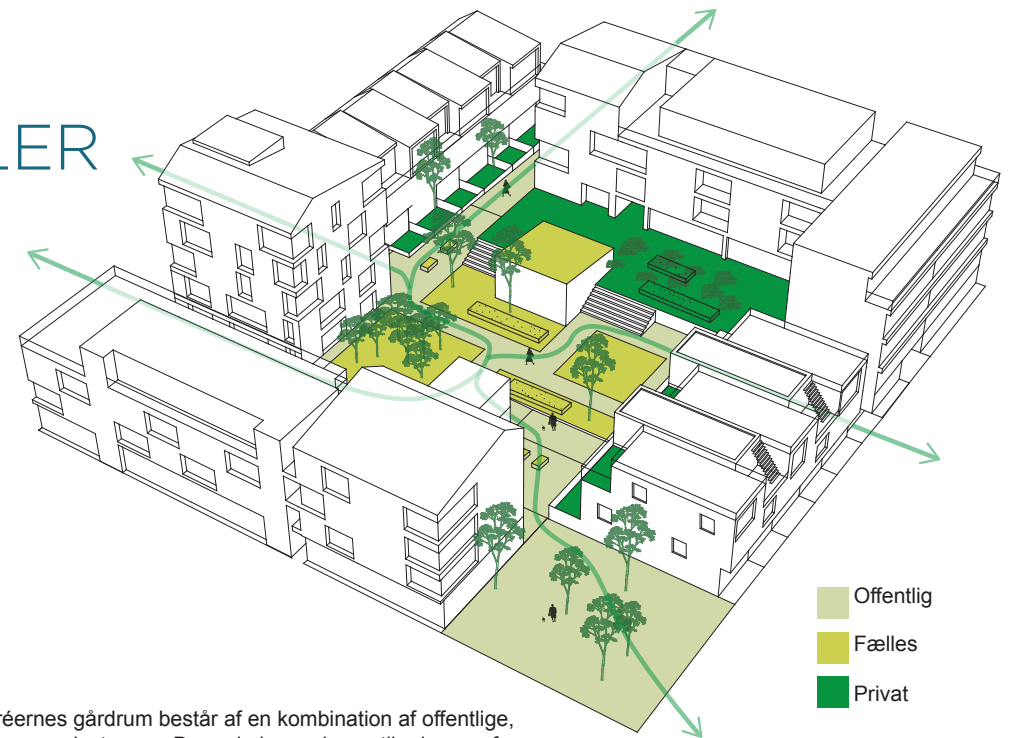

KVALITET I UDEAREALER

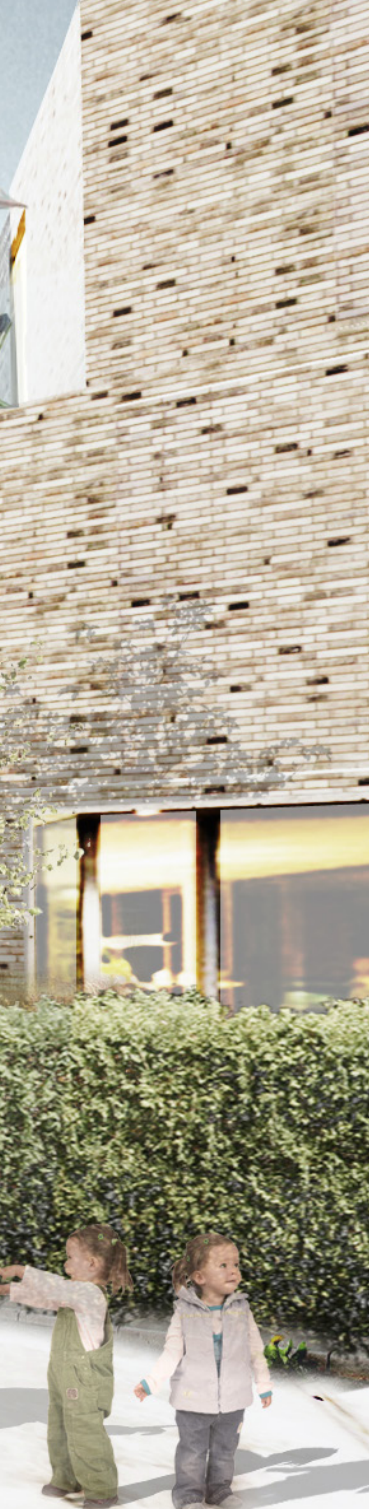
Gårdrummet skal medvirke til at give karréens beboere adgang til private opholdsarealer, samtidig med at gården skal være åben og offentligt tilgængelig. Ved brug af niveauskift, beplantning og belægninger er der god mulighed for at opdele og skabe en række forskellige kvaliteter inden for det enkelte gårdrum.

Skitseprojektet skal tage stilling til eventuelle private terrasser knyttet til lejlighederne og til gennemgange fra port til port samt gårdrummets udtryk og karakter.

Udviklingsplanen rummer en række store og små offentlige pladser. Pladserne i de forskellige bykvarterer skal tænkes sammen og forbindes fra både byrum og gårdrum, hvor der bliver skabt uformelle mødesteder i lokalområderne med forskellige opholds- og aktivitetsmuligheder.

Karréernes gårdrum består af en kombination af offentlige, fælles og private rum. Derved gives adgang til uderum af forskellig kvalitet og attraktion for boliger og funktioner i stueetagen. Samtidig understøttes oplevelsen af en varieret og levende bydel.

Karréernes gårdrum vil være kendetegnet ved mange varierede uderum af både privat og offentlig karakter.

HUSETS KANTZONER

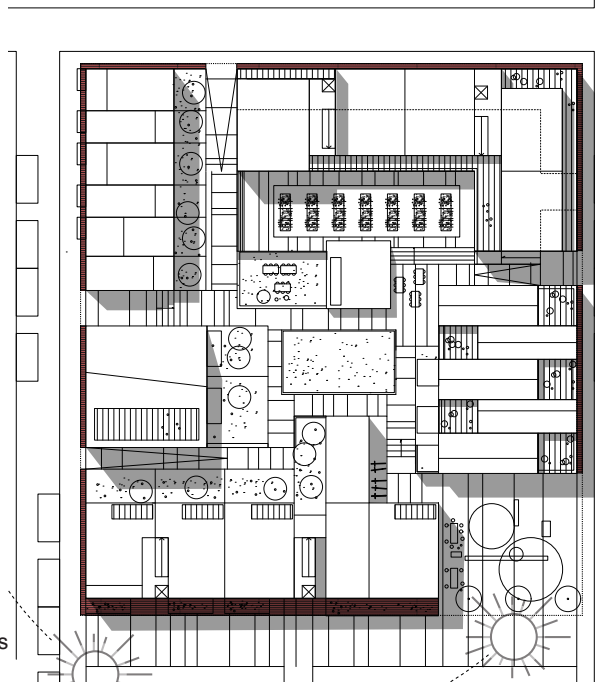
Kantzonen er overgangen mellem bygning og byrum. Kantzonen bidrager til oplevelsen af en varieret by, højner byrummets kvalitet, formidler ejerskab og understøtter bylivet ved at skabe plads til ophold langs bygningerne. I forbindelse med boliger eller andre private rum i stueetagen understøtter kantzonen privatheden ved at skabe mellemrum mellem den private sfære og det offentlige byrum. Kantzonens funktion som halvprivat område kan underbygges gennem facadeelementer, beplantning, byinventar eller møblering.

Karréens kantzone og stueetage mod vejarealer skal udnyttes i samspil med stueetagens arkitektoniske udtryk og bygningens facadeforskydninger.

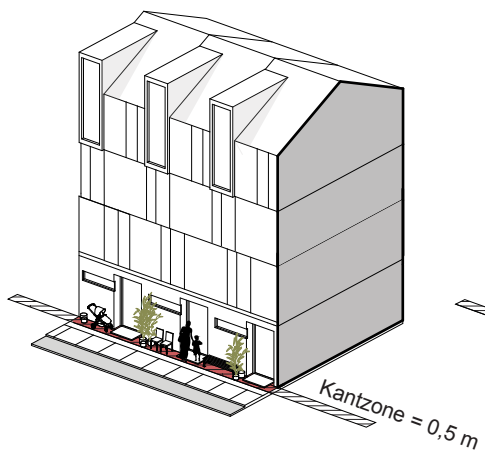
Udadvendte funktioner, som butikker eller restaurationer vil eksempelvis kunne få bedre muligheder i kantzonen ved at trække byrummets belægninger helt frem til facaden eller ind i nicher. Denne kantzone vil typisk kunne rumme udeservering, vareudstilling eller tilsvarende funktioner i forbindelse med promenader og pladser.

Kantzoner, der ligger uden for vejarealet, kan indrettes med fast inventar som f.eks. bænke, trapper eller andet. Indtagelse af kantzonen på vejareal skal have en midlertidig eller mobil karakter og placeres i dialog med vejmyndighederne. Indtagelse af kantzonen mod og på vej skal i særlig grad tænkes i samspil med gaderummets anvendelse og trafikken i bydelens smalle gader.

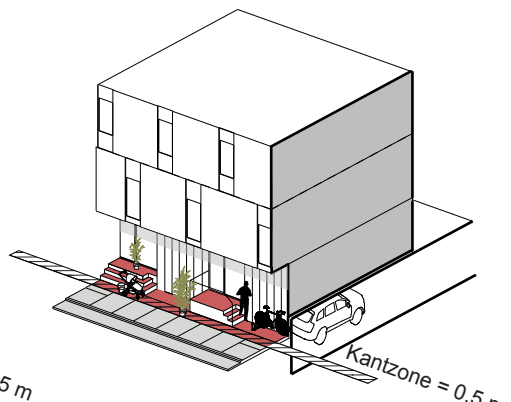
Kantzonerne udformning kan variere fra små plantebede til terrasser og trapper, der giver adgang til boligerne i stueetagen.

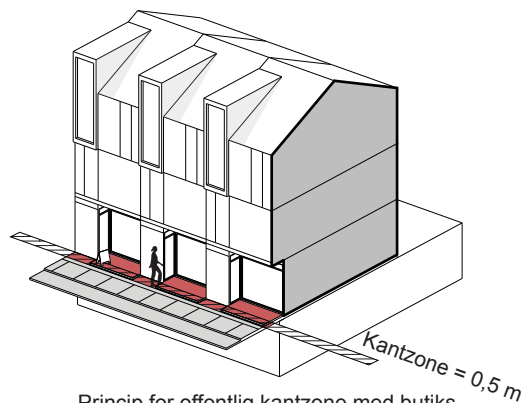
HUSETS KANTZONER

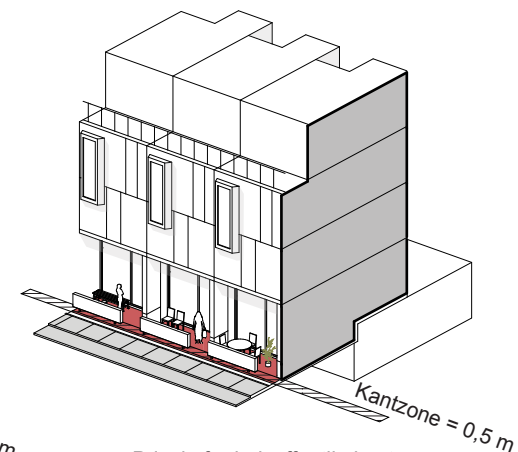
Princip for halvprivat kantzone mod boligvej med niveaufri indgang.

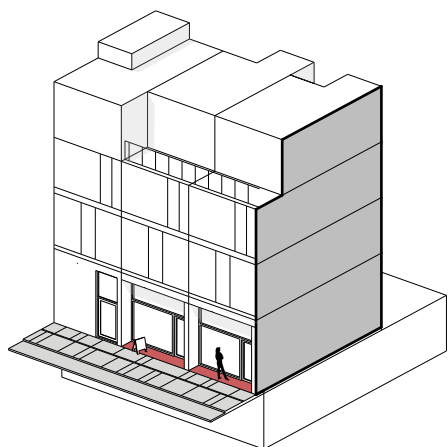
Princip for halvprivat kantzone mod boligvej med indgang via fortrappe.

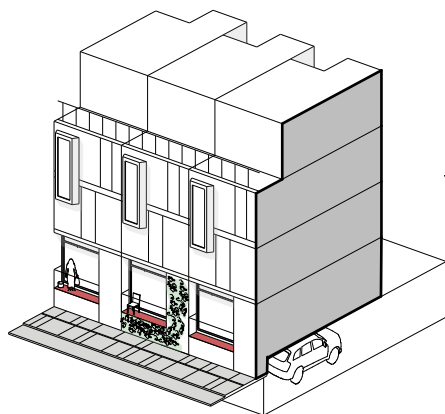
Princip for offentlig kantzone med butiksfacade i små nicher og udstillingsareal.

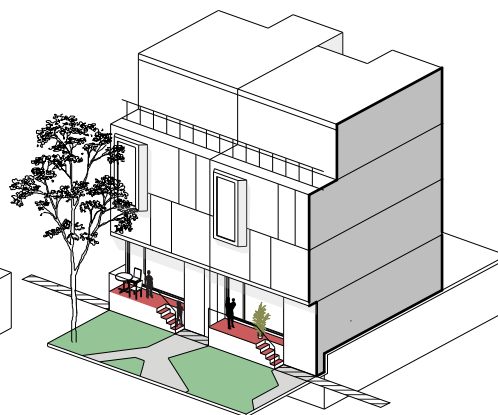
Princip for halvoffentlig kantzone mod boligvej med niveaufri indgang.

Princip for offentlig kantzone med butiksfacade og små nicher.

Princip for privat kantzone mod vej med hævede og tilbagetrukne nicher.

Princip for privat kantzone mod plads eller park med hævede og tilbagetrukne nicher.

Princip for halvprivat kantzone mod mod plads eller park.

SAMMENHÆNG I FACADEMATERIALER

5

SAMMENHÆNG I FACADEMATERIALER

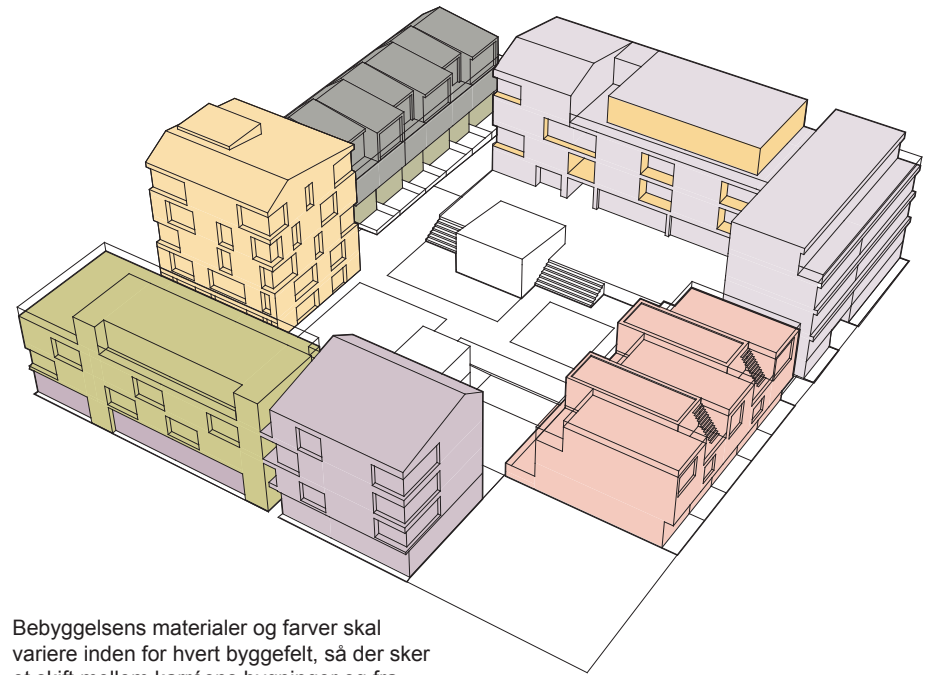
Et kendetegn for kanalbyen skal være stor variation i bygninger og facadeudtryk. Variation i bebyggelsen skal understreges og styrkes gennem valg af farver og materialer i facader og belægninger.

Farver og materialer kan medvirke til at understrege den enkelte bygning, skiftet mellem bygningskroppe eller understrege skiftet mellem de enkelte etager og deres funktioner.

Hensigten er at genspejle eller fortolke Fredericias særlige arkitektonisk egenart.

Tidligt i processen for det enkelte skitseprojekt bør bygherren derfor udarbejde en palette med forslag til projektets overordnede materiale- og farvevalg. Valget bør afspejle de kvaliteter, der ønskes opnået i projektet.

Materialiteten i forslaget skal dokumenteres på en måde, så valgte materialer og farver kan sammenstilles og vurderes i forhold til de omkringliggende bebyggelser. Dette kan ske gennem illustrationer, fotos, referencer, materialeprøver eller fysisk model.

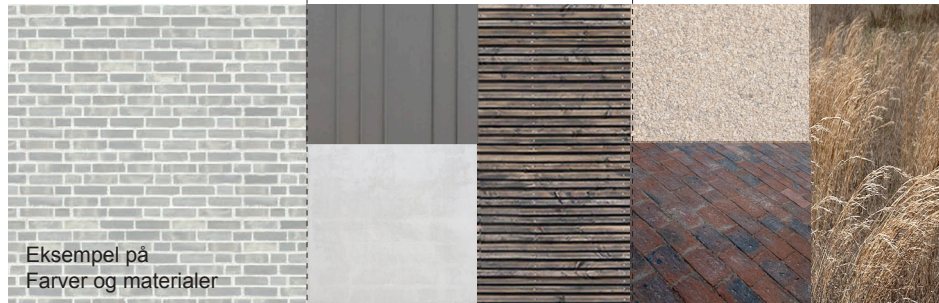

Bebyggelsens materialer og farver skal variere inden for hvert byggefelt, så der sker et skift mellem karréens bygninger og fra byggefelt til byggefelt.

Facadebeklædning

Detaljer

Gårdrum

Eksempel på
Farver og materialer

Facadebeklædning

Detaljer

Gårdrum

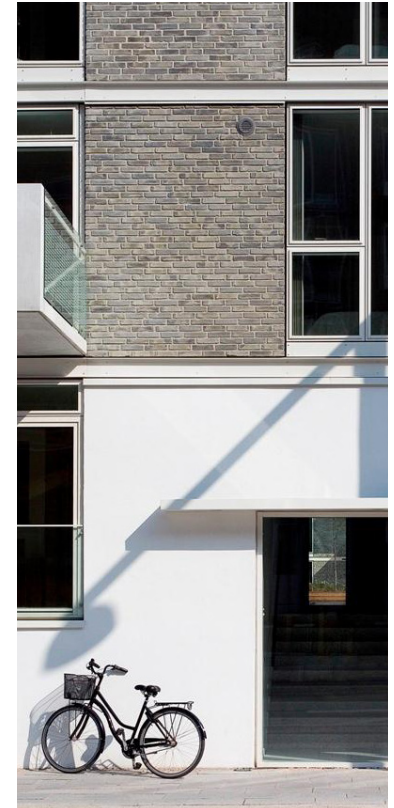
ORNAMENTIK

Ornamentik og detaljer i facader skal understøtte bygnings udtryk og afspejle de enkelte bygningers funktioner. Det vil således være naturligt, at bygningens funktioner, f.eks. opdeling mellem boliger, fællesrum, erhverv og butikker eller forskellige boligtyper, adgangssystemer og porte, afspejles i facadernes ornamentik, udtryk og detaljering.

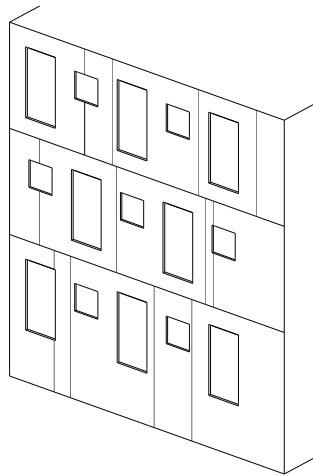
Facaderytme og orientering kan variere fra bygning til bygning eller indenfor samme bygningskrop og karré. Det er ønskeligt, at den rationelle placering af vindueshuller, altaner og karnapper varieres og udføres, så de er medvirkende til at afspejle bygningernes bagvedliggende forskellige funktioner eller udformninger.

Den arkitektoniske bearbejdning af stueetagen kan gøres mere detaljeret i forhold til resten af huset, så bygningen i øjenhøjde opleves med større variation. Dette opnås gennem tilbagetrækninger, særlige udformninger af indgangspartier, siddemuligheder, særlige detaljer, begrønning, lodret orientering af facadens elementer eller andre former for skift i facaden.

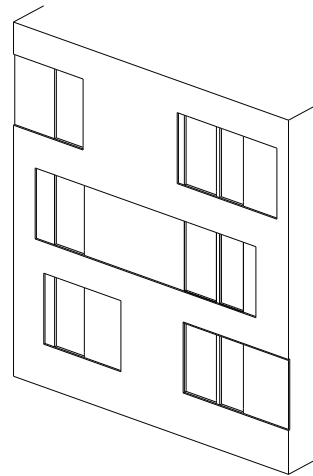
Facadernes ornamentik og funktioner skal fremhæves gennem brug af supplerende facadematerialer.

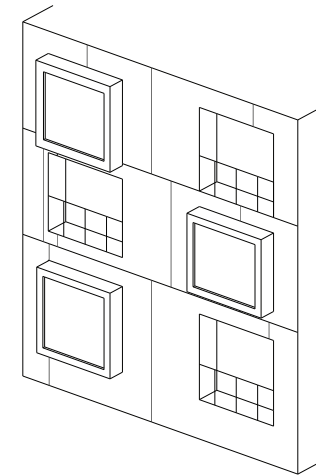
ORNAMENTIK

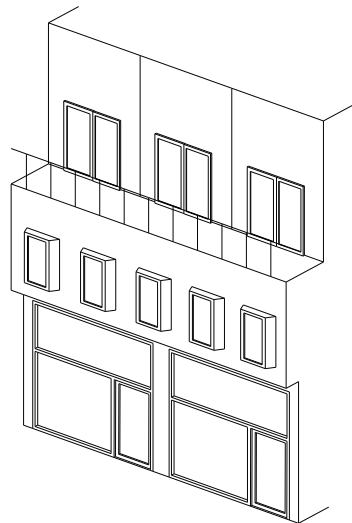
Facadeprincip med variation i vinduesstørrelser og placering.

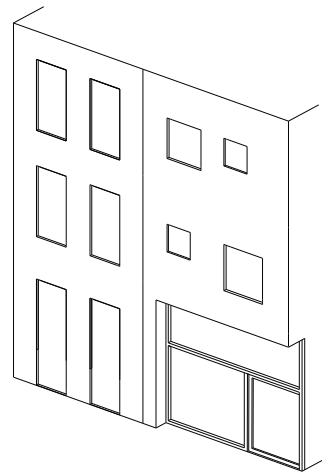
Facadeprincip med relief motiv.

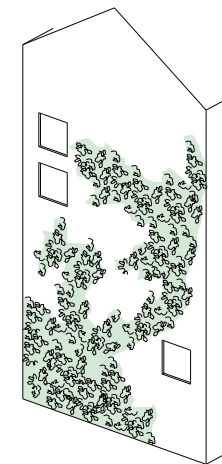
Facadeprincip hvor vinduerne enten skubbes ud eller ind.

Horisontalt orienteret facadeprincip.

Vertikalt orienteret facadeprincip.

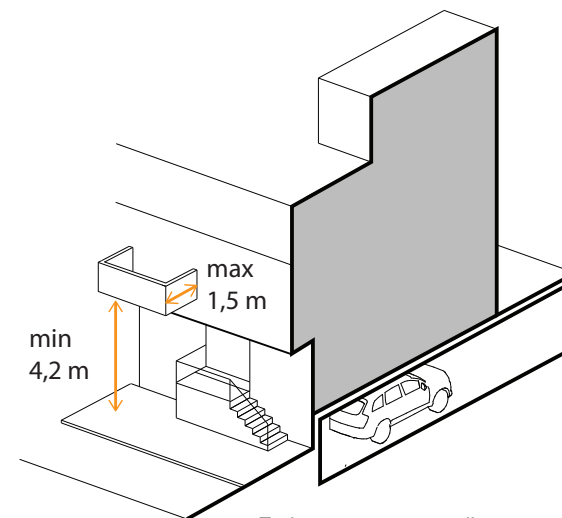
Facadeprincip med begrønning hvor det grønne spiller en aktiv rolle i facadeudtrykket.

ALTANER OG KARNAPPER

Private arealer for udeophold er en essentiel del af udviklingen af den nye tætte og levende kanalby.

I FredericiaC skal der tilstræbes en stor variation af de private arealer til udendørsliv på gader og gårdrum, men også på de øvrige etager som en integreret del af den enkelte bolig og bygning. Altaner indgår som en naturlig og integreret del af den enkelte facade og byggeriets arkitektoniske udtryk. Samtidigt med at altaner giver de forskellige boliger udsigt og sammenhæng til byområdets varierede byrum, kanaler og kajanlæg.

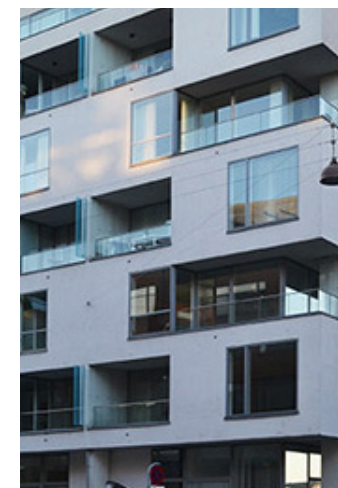
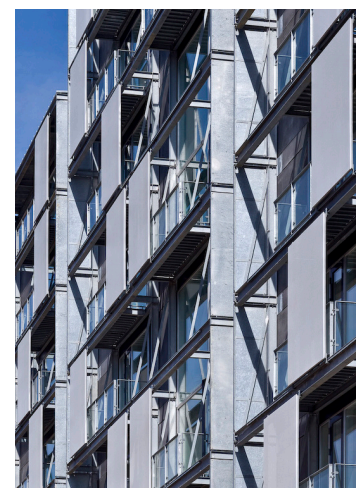
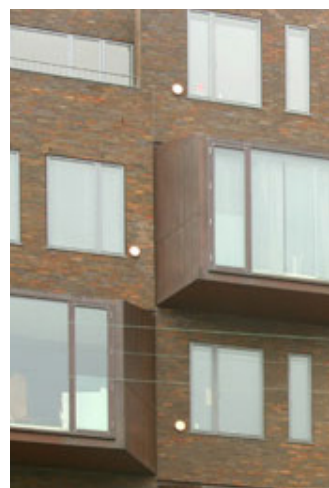
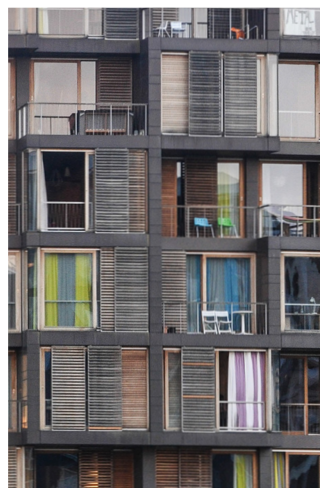
Ved at trække bygningens facadeplan frem og tilbage i tråd med bygningens facaderytme og facadlinje, kan der skabes overdækkede udearealer i form af terrasser, karnapper, altaner og lignende i sammenspil med kantzonen.

En hævet stueetage sikrer en minimumshøjde på 4,2 m til førstesalen og giver derfor mulighed for at etablere altaner over kørselsarealer.

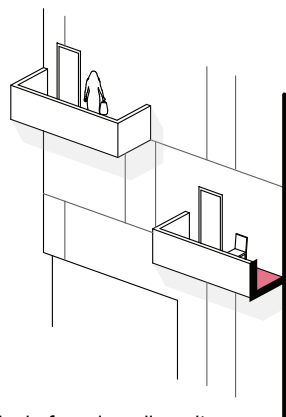
7

Bebyggelsens altaner og karnapper skal sikre, at alle boligerne får mulighed for attraktive og varierede friarealer og skal integreres i bygningsfacaderne.

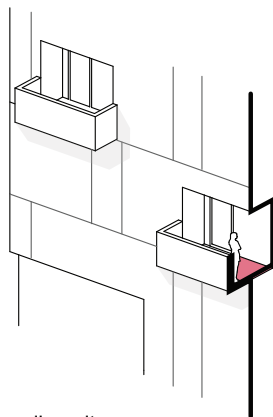

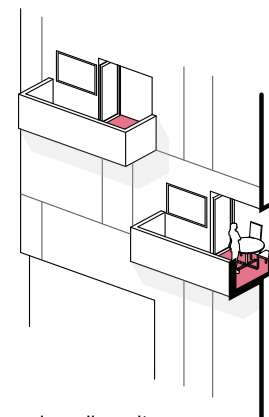
ALTANER OG KARNAPPER

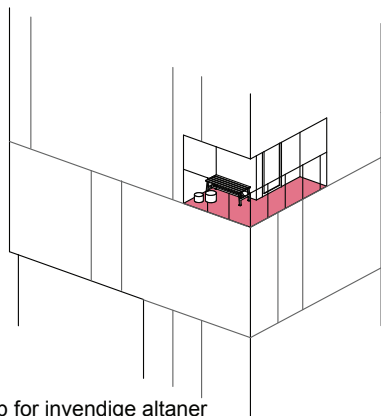
Princip for udvendige altaner med en maksimal dybde på 1,5 m.

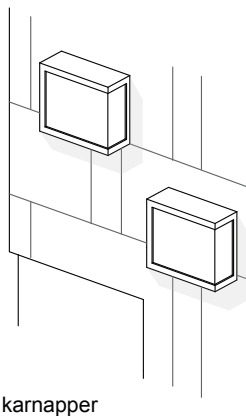
Princip for indvendige altaner hvor altanens dybde suppleres ved, at facaden trækkes tilbage.

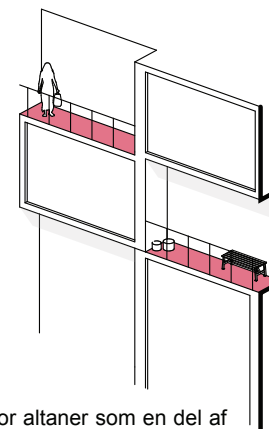
Princip for udvendige altaner med adgang via vindfang.

Princip for indvendige altaner som et skår i facaden.

Princip for karnapper med virkning som gadespejl giver gode muligheder for lys samt udsyn.

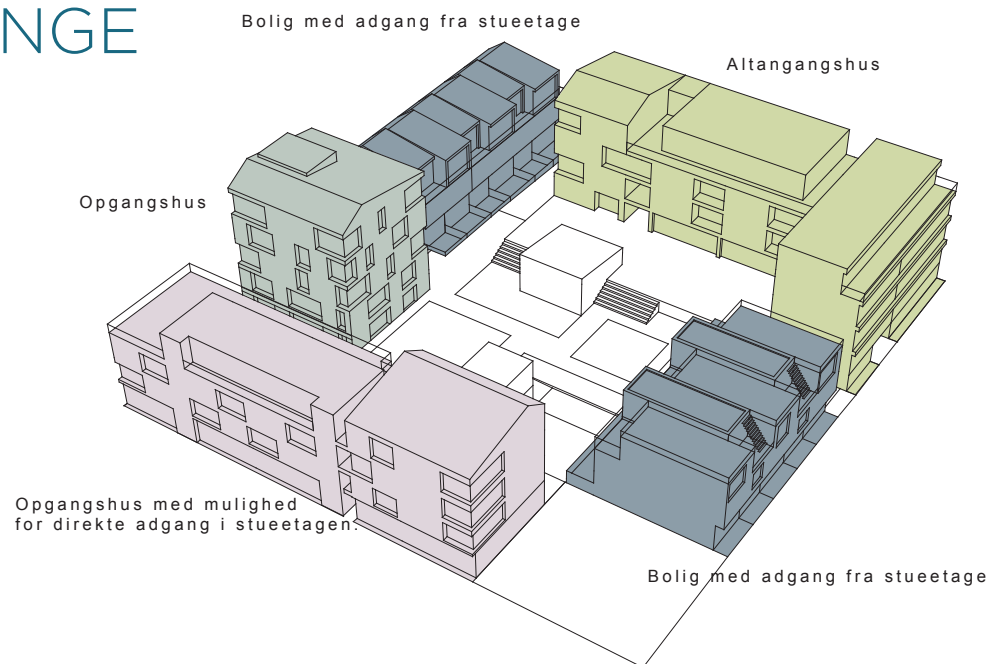
Princip for altaner som en del af en moduleret facade.

ADGANGE OG INDGANGE

Med varierede og integrerede adgangssystemer er der mulighed for at skabe aktive opholdsarealer på flere niveauer i bebyggelsen. Altangange, synlige opgange og udvendige trapper aktiverer facaden og synliggør livet i boligerne i gadebilledet.

Ved at kombinere adgangsforbindelser med svalegange, altaner og opholdsarealer kan man tilbyde direkte adgang til opholdsarealer uden for boligerne på samtlige etager i bebyggelsen - og ikke kun i stueplan.

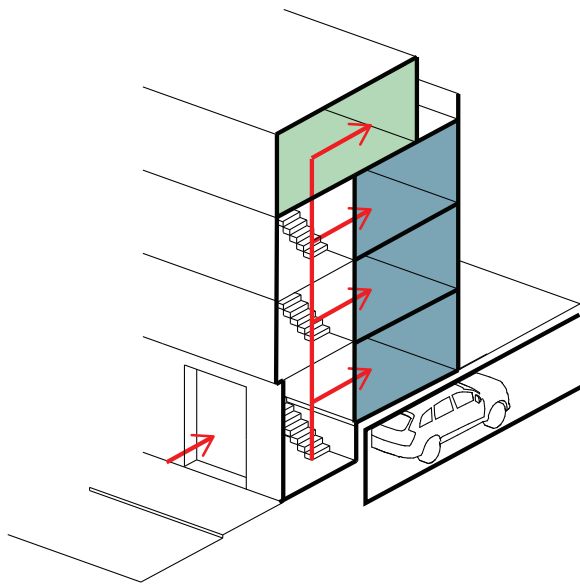
Karréernes adgangssystemer kan tilpasses de forskellige boligtyper, så der dannes fællesskaber omkring opgange og altangange. Indgang og adgang til boligen fra gaden kan suppleres med adgang fra gården, så udendørslivet både på ydersiden og indersiden af karréen mødes eller får en fysisk og synlig sammenhæng.

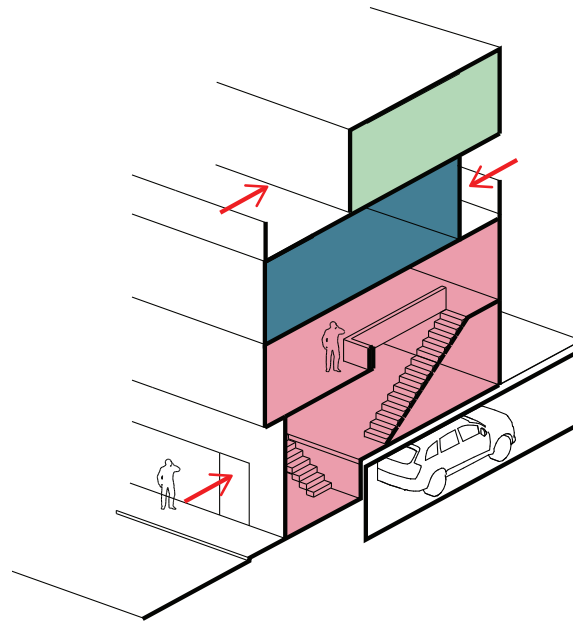
Bebyggelsernes adgangssystemer skal bidrage til at bylivet og fællesskaberne bliver trukket op i bebyggelsen ved at sammentænkte adgange og opholdsmuligheder.

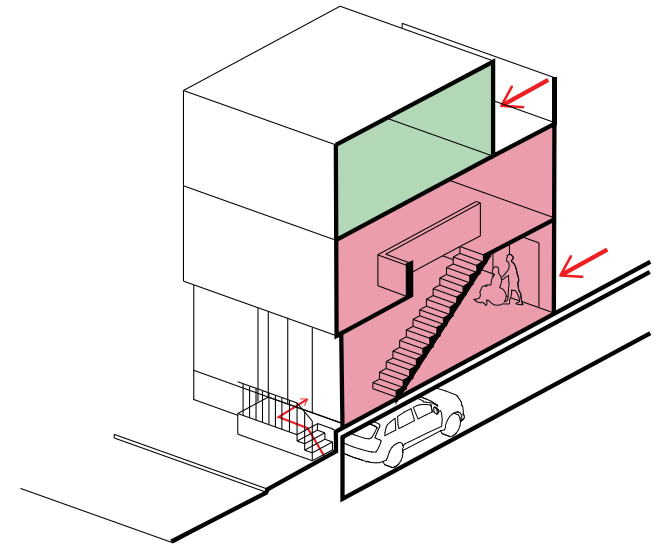
ADGANGE OG INDGANGE

Princip for adgang fra veje med intern trappeopgang.

Princip for adgang fra veje med tilbagerykkede altangange kombineret med private opholdsarealer.

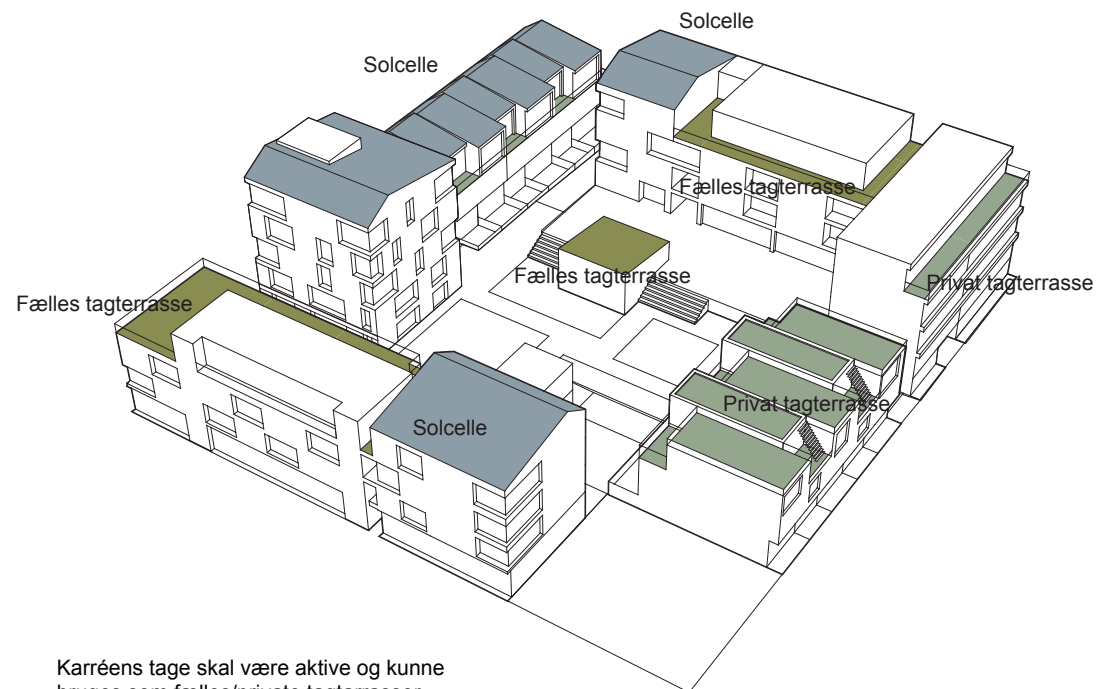
Princip for adgangssystem hævet indgang og trappe mod gaden og niveaufri adgang fra gården.

AKTIVE TAGE

Varierede og aktive tage kan indtænkes som en integreret del af bygningernes arkitektur. F.eks. er der mulighed for at skabe "særlige" boliger med udsigt ud over byen og Lillebælt, fælles tagterrasser med plads til rekreative formål som eksempelvis mindre haver og dyrkning.

Aktiv udnyttelse af tagene kan ligeledes fremme bydelens bæredygtige og energioptimerende profil ved at udnytte fladerne til solcelleanlæg eller andre løsninger til vedvarende energi.

Ved at indtænke taghældninger i byggeriet kan der opnås en række kvaliteter i variationen af de enkelte boliger, samtidig med at den nye bydel smelter sammen med den eksisterende bys varierede taglandskab.

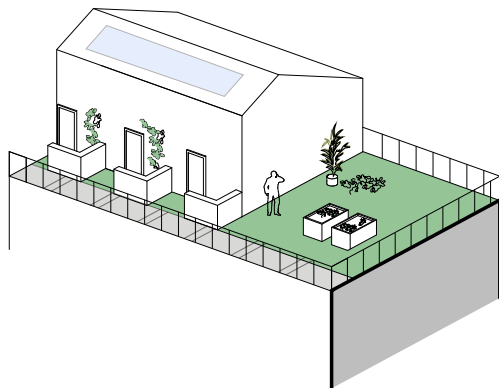
Karréens tage skal være aktive og kunne bruges som fælles/private tagterrasser, haver til dyrkning og skrå tage til integrerede solcelleanlæg.

9

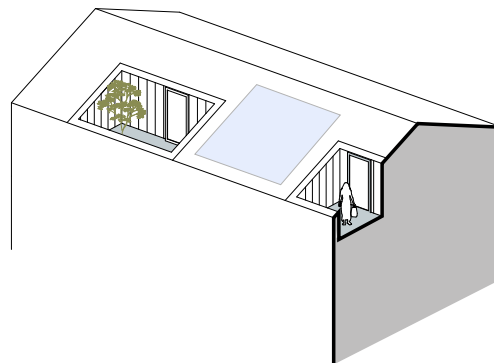
Udformningen af bebyggelsens tage skal udover at være aktive også skabe varierede boliger i områdets øverste etager.

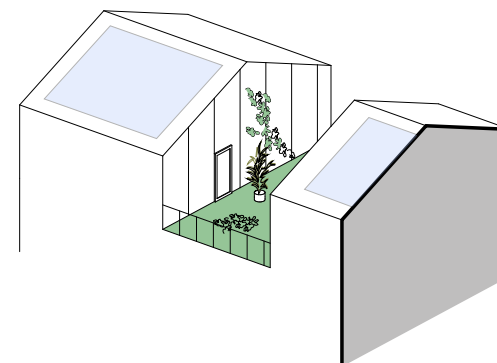
AKTIVE TAGE

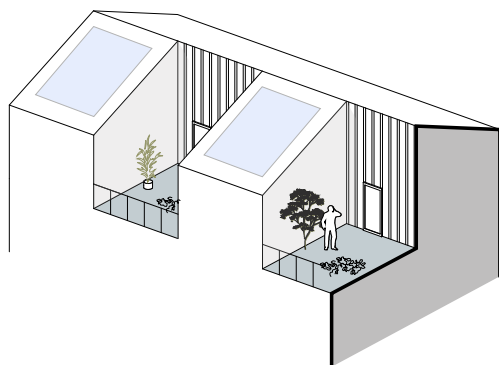
Fælles taghave integreres som en del af karréens friarealer.

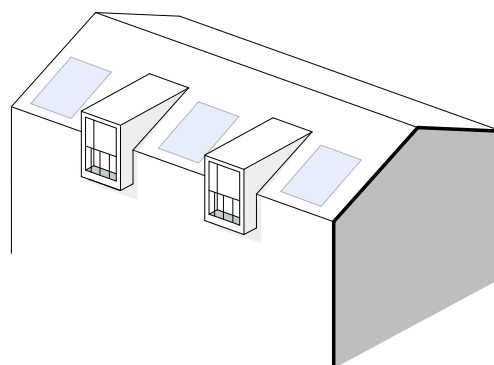
Små tagterrasser skaber private åndehuller i højden og skaber lys i lejlighederne.

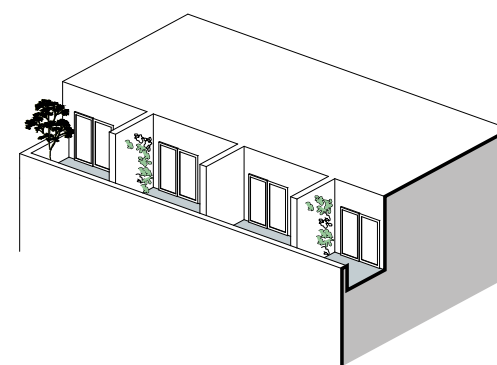
Højdeskift i facaden udnyttes til fælleshaver og friarealer for de omkringliggende lejligheder.

Små tilbagetrækninger af facaden danner private grønne lommer.

Tage med karnapper og dobbelthøje rum gør det muligt at lave "særlige" tagboliger.

Private tagterrasser der knytter sig til de øverst placerede lejligheder.

FORENING MED BYRUM

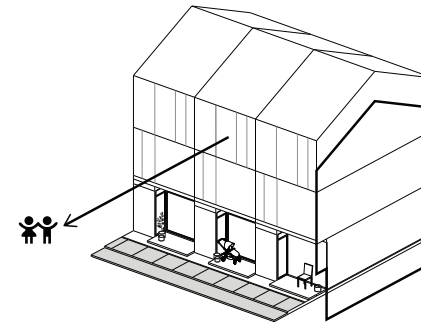

10

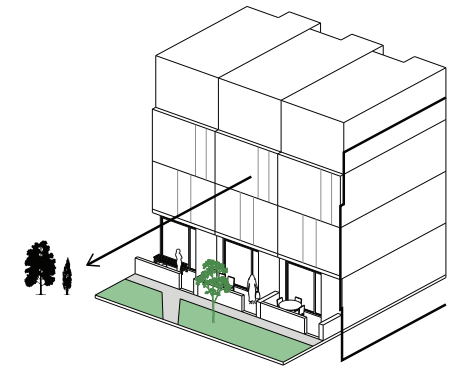
FORENING MED BYRUM

Med den samlede plan for FredericiaC skabes der en stor variation i de omkringliggende byrum. Byrum, der udformes med henblik på at tilbyde rekreative muligheder, butikstrøg, åben grøn park, kanal- og vandaktiviteter, lystbådepladser eller udsigt ud over bæltet og til Lillebæltsbroen. Kvaliteter der skifter for det enkelte byggefelt.

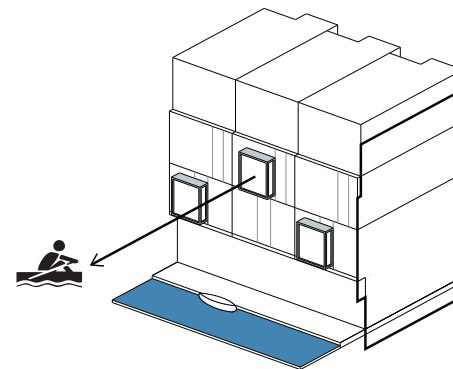
Byggeriet skal således forholde sig til de fem overordnede temaer, der er synlige i udviklingsplanen og kvaliteterne i kanalbyen: gaden, karréen, havnefronten, kanalerne og parken. De nye bygninger og deres funktioner skal tilpasses og formes efter placering og samspil med de omkringliggende byrum. Når det gælder boliger eksempelvis ved placering af vinduer og altaner eller direkte adgange ud fra boligerne, således at de drager mest mulig nytte af de kvaliteter, som området tilbyder.

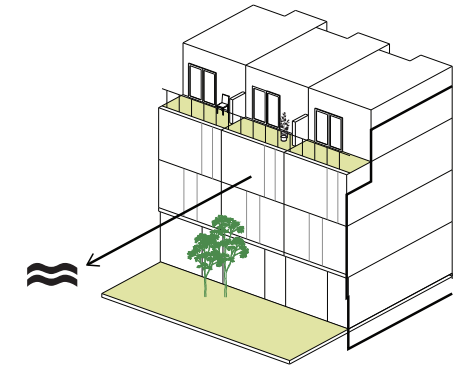
Boliger som vender sig mod en gade udnytter kantzonen.

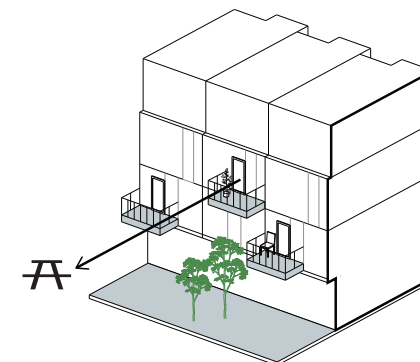
Boliger som vender ud mod Søndervold og giver direkte adgang til det grønne.

Boliger beliggende mod et kanalrum udnytter gadespejlets muligheder.

Boliger med blik til Lillebælt kombineret med penthouse.

I boliger mod gårdrummet giver altanen mulighed for lys samt ophold.

Boliger og bygninger skal hver især forholde sig til deres placering og sammenhæng med de omkringliggende kvaliteter.

MERE INFORMATION

Arkitektonisk mangfoldighed i FredericiaC - et inspirationshæfte er udarbejdet af FredericiaC P/S

Udgivelse: marts 2016

Copyright: FredericiaC P/S

Kopiering tilladt med kildeangivelse

Illustrationer: KCAP architects & planners, Dorte Mandrup Arkitekter A/S, Vandkunsten A/S

Foto: Fredericia Kommune, Vandkunsten A/S, FredericiaC P/S,

Det samlede salgsmateriale for FredericiaC udgør følgende pakke:

- Udviklingsplanen for FredericiaC
- Kvalitetsprogram for FredericiaC
- Prospekter for de enkelte etaper
- Arkitektonisk mangfoldighed i FredericiaC
- Mod til at ville - Investér i FredericiaC

Publikationen kan frit downloades fra www.fredericiac.dk

FredericiaC P/S
Sdr. Voldgade 10, 1. sal
7000 Fredericia
info@fredericiac.dk

